

5. Зорівчак Роксолана: Бібліограф. покажчик / уклад. Г. Домбровська, З. Домбровська, У. Романюк. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. 368 с.

Софія Лемешева
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: кандидатка філологічних наук, старша викладачка
Світлана Сторчеус
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)

ПРАГМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ БАРБАРИ О'КОННОР «HOW TO STEAL A DOG?»

У романі Барбари О'Коннор «How to Steal a Dog?» (2007) порушується низка важливих соціальних тем, зокрема бідності, відсутності роботи, безпритульності та злочинності. Авторка ґрунтовно висвітлює ці теми, детально продумує образи персонажів, прагнучи вплинути на формування світогляду своєї читацької аудиторії. Здійснюючи переклад твору, перекладачу важливо досягти такого прагматичного впливу на читачів, який був би рівноцінним впливові оригінального тексту на свою аудиторію.

Метою нашої наукової розвідки є аналіз прагматичних трансформацій у власній версії українського перекладу роману Барбари О'Коннор «How to Steal a Dog?». Ми вдавалися до прагматичних трансформацій при перекладі фразеологізмів. О. О. Селіванова визначає фразеологізми як «стійкі, зв'язані єдністю не тотожного сумі значень складників змісту, постійно відтворювані в мовленні словосполучення або висловлення, які ґрунтуються на стереотипах етносвідомості» [3, с. 768]. При перекладі фразеологізмів з однієї мови на іншу перекладачам важливо пам'ятати, що ці вирази відображають уявлення про світ, вірування та досвід, які є типовими для конкретної культури [3, с. 11]. У перекладі фразеологізми можуть замінюватися «нефразеологічною одиницею або іншим фразеологізмом» [4, с. 207].

З метою збалансування прагматичного впливу ми використали фразеологізм, який «ідентичний фразеологізму оригіналу □ з однаковим значенням, стилістичним відтінком і внутрішньою формою» [2, с. 100]: «*I wanted to wave my hand and make that dented-up car disappear off the face of the earth*» [8] // *Мені хотілося змахнути рукою і зробити так, щоб ця понівечена автівка зникла з лиця землі.* Фразеологізму оригіналу *to disappear off the face of the earth* □ «disappear completely» [6], відповідає сполучка *зникнути з лиця землі* □ «зникнути безслідно, повністю» [1]. Використання такого прийому вважаємо доречним, оскільки це дозволило повністю відтворити емоційний відтінок оригіналу.

«*Georgina, you're in a bad fix and you got to do whatever it takes to get yourself out of it*» [8] // *Джорджино, ти вскочила в халену, і маєш зробити все можливе,*

щоб вибратися з неї. Фразеологізм оригіналу (*be*) *in a fix* □ «to have a problem that is difficult to solve» [7], ми замінили фразеологізмом у перекладі *вскопити в халену* – «потрапити в неприємну ситуацію, зробивши щось необдумане, допустивши якусь помилку» [1], тобто вдалися до заміни фразеологізма оригіналу фразеологізмом у перекладі з тотожним значенням і стилістичним відтінком, але різним лексичним наповненням.

«*And I pretended like my daddy hadn't just waltzed off and left us with nothing but ...*» [8] // *І я вдавала, ніби мій тато не дав драпака і не залишив нам нічого окрім ...*. У цьому фрагменті фразове дієслово *waltz off* □ «to leave or depart in a sudden, often carefree or light hearted manner» [9], ми переклали українським фразеологізмом *дати драпака* □ «швидко тікати, бігти куди-небудь» [5].

У наступному фрагменті ми здійснюємо калькування ономастичної реалії *Six Flags* і пояснюємо її значення, оскільки воно може бути не знайомим українським читачам: «*Besides, I couldn't pay the dues or go on the trip to Six Flags or anything*» [8] // *Крім того, я не могла заплатити вступні внески, чи поїхати на екскурсію до парку розваг «Шість прапорів»*. Українському читачеві може бути незрозумілим запозичена з англійської мови реалія *Шість прапорів*, тому ми додали пояснення в тексті перекладу, а саме видове поняття *парк розваг*. Під час перекладу цього фрагмента ми вдалися до комплексної трансформації, а саме прагматичної та граматичної, що полягає у додаванні мовних одиниць.

У наступному фрагменті ми вдалися до заміни слова в оригіналі фразеологізмом у перекладі: «*If I made him think he was part of my secret plan, maybe he wouldn't be the tattletale baby that he usually is*» [8] // *Якби я змусила його думати, що він є частиною мого таємного плану, можливо, тоді Тобі не розкриє би карти, як це зазвичай буває*. Ми переклали англійську лексему *tattletale* – «a child who tells an adult what another child has done wrong» [6], яка має негативну конотацію, українською фразеологічною одиницею *розкрити карти* – «не приховувати (перестати приховувати) свої або чийсь плани, наміри» [1].

Здійснюючи переклад роману Барбари О'Коннор «*How to Steal a Dog?*», ми вдалися до прагматичних трансформацій при перекладі фразеологізмів і лексем оригіналу. Зокрема ми замінювали фразеологізми оригіналу фразеологізмами у перекладі, калькували ономастичну реалію та додавали її пояснення, замінювали лексеми оригіналу фразеологізмами у перекладі, що сприяло образності та емоційності мови перекладу.

Література

1. Горох. URL: <https://goroh.pp.ua/> (дата звернення: 23.11.2023).
2. Литвин І. М. Перекладознавство. Науковий посібник. Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
3. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К. 2011. 844 с.
4. Селіванова О. О. Проблема диференціації перекладацьких трансформацій. Нова філологія. № 50. 2012. С. 201–208. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2012_50_58 (дата звернення: 23.11.2023).

5. Словник української мови в 11 томах. Київ : Наукова думка, 1970–1980. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: 23.11.2023).
6. Cambridge Dictionary. Cambridge University Press. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 23.11.2023).
7. Longman Dictionary. Pearson Education Limited. URL: <https://www.ldoceonline.com/> (дата звернення: 23.11.2023).
8. O'Connor Barbara. How to Steal a Dog? New York : Square Fish, 2007. 128 p. URL: https://ovarefereecademy.com/uploads/file/44887_HowToStealADog_eBookHowtoStealADog.pdf (дата звернення: 23.11.2023).
9. The Free Dictionary. URL: <https://www.thefreedictionary.com/> (дата звернення: 23.11.2023).

Анастасія Метьолкіна

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: кандидатка філологічних наук, старша викладачка

Тетяна МакГауен

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ УРИВКА РОМАНУ РУТ ВЕА «ZERO DAYS»

Переклад передбачає захоплюючу комбінацію культурного розуміння і лінгвістичної майстерності перекладача. Основу перекладацького процесу становить завдання точно передати вихідні лексеми іншою мовою, зберігаючи їхню доречність та суть, що ускладняється різним культурним контекстом та істотними розбіжностями в структурі української й англійської мов. Метою нашої розвідки є визначення головних типів перекладацьких трансформацій лексичного рівня, використаних у нашій версії українського перекладу уривку англomовного роману Рут Веа «Zero Days».

Серед різновидів перекладу чільне місце посідає художній, котрий окреслюється як «переклад творів художньої літератури, іншими словами, текстів, головна функція яких здійснити художньо-естетичний вплив на читача» [3, с. 32]. З метою проведення адекватного перекладу використовують трансформації – «модифікації форми, чи змісту і форми у перекладному тексті задля досягнення балансу різних видів інформації й прагматичного впливу на адресата в порівнянні із текстом оригіналу» [4, с. 456]. Аналізом перекладацьких прийомів займалися теоретики перекладу і лінгвісти, наприклад, О.О.Селіванова, В.І. Карабан, І.М. Литвин, І.В. Корунець, Т.Р. Кияк та інші. За визначенням О.О. Селіванової, трансформація – основа більшості прийомів перекладу, яка полягає в зміні формальних або семантичних компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі [2, с.536]. Відповідно до В.І. Карабан, під лексичними трансформаціями необхідно